

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja vsako sredo in soboto.
Uredništvo je v Ljubljani, Breg šte. 12./II.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.
Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za in-
zemstvo mesečno 15 Din.
Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane pe-
nitna enostolpna vrsta 2'25 Din. Pri večjem številu objav popust

Št. 114.

V Ljubljani, sreda 2. junija 1926.

Leto I.

Problem brezposelnosti in emigracije v Sloveniji.

Prebivalstvo Slovenije bi se moralo pomnožiti v normalnih razmerah vsled presežka rojstev nad smrtnimi slučajmi vsako leto najmanj za 1%. Dejansko pa se je pomnožilo med leti 1880 in 1914 le za 0,34% na leto. To se pravi, da se je zmanjšal v teh letih prirastek prebivalstva vsled selitvenega gibanja letno za 0,66%, — ali povprečno za 6500 oseb. V 34tih letih se je izselilo iz Slovenije po tem računu najmanj 221.000 oseb. To število pomenja le pasivni saldo selitvenega gibanja. Dejansko se je moralo izseliti iz Slovenije v zgoraj omenjeni periodi še več ljudi, gotovo nad četrt milijona oseb.

V letih 1915 do 1920 se prebivalstvo ni množilo normalno. Tozadevno statistiko imamo le za povojna leta, kjer je znašal naravni prirastek: l. 1919 — 0,43%, l. 1920 — 0,7%, l. 1921 — 0,98%, l. 1922 pa že zopet 1,1. Za vojna leta nimamo statistike. Cenimo pa po analogiji prirastka v drugih deželah z enakim gibanjem prebivalstva, da je znašal ta prirastek 0,2%.

Največ izseljencev je šlo iz Slovenije v Združene države Severne Amerike, kjer so našli leta 1920 uradno 208.000 Slovencev, med njimi 102.744 v Sloveniji rojenih, — pri čemer pa trde strokovnjaki, da so številke netočne in prenizke.

Močen tok je šel dalje v Gradec in na Zgornjo Stajersko, ter na Westfalsko.

Svojo čas so navajali, da živi samo v Gradcu nad 30.000 rojenih Slovencev. Število Slovencev na Westfalskem pa se čeni nad 60.000.

V Francijo se pred vojno Slovenci niso selili. Po vojni pa dela tam že nad 8000 slovenskih rudarjev, ki so se preselili tja deloma iz domovine, deloma iz Westfalskega.

Vojna je naši emigraciji predvojna pota zaprla.

V Severno Ameriko sme iz cele države le do 6000 oseb na leto.

Nemška Avstrija in Porurje ne sprejemata novih priseljencev.

V Južno Ameriko, ki je zlasti za Dalmacijo važno emigracijsko ozemlje se Slovenci ne selijo.

Kot daljna neugodna činjenica prihaja v poštev, da je priklopljeno Sloveniji Prekmurje, od koder je iskalo pred vojno do 10.000 sezonskih delavcev na Madžarskem dela — med tem ko iščejo ti delavci sedaj vsaj deloma tudi v Sloveniji kruha.

Vse to so dejstva, ki dajo slutiti, da gremo na delovnem trgu v Sloveniji v vedno težjo krizo.

Ako hočemo dobiti v vse te pojave še točnejši vpogled, je treba izpopolniti zgornjo sliko še s sliko predvojnega selitvenega gibanja.

Zgoraj smo rekli, da je ostajalo pred vojno le okrog 34% vsega prirastka prebivalstva na domačem ozemlju. Pri tem pa je važno vedeti, da je absolutno tudi ta prirastek skoro v celoti par večjih mest in industrijskih krajev.

Polovico tega prirastka je šlo v Ljubljano in Maribor (s predmestji) in sicer v Ljubljano 36%, v Maribor pa 24 odstotkov.

Mesto Celje je absolutno 2,5%, okolica celjska, rudarski revir Trbovlje in Hrastnik pa 19%. Ako omenimo še Jesenice — Bled z 9,6%, Krški okraj s 5,5%, — smo omenili vse kraje, kamor je tekel v večji meri dotok prebivalstva.

V podeželskih okrajih brez industrije prebivalstva v splošnem ni raslo. Po nekod (Črnomeljski okraj) pa je celo znatno nazadovalo.

Že te številke kažejo, da pri nas prirastek kmečkega prebivalstva ne išče in ne najde zasluzka v poljedelstvu. Slovenska kmetija odbija prirastek prebivalstva v celoti v industriji in mesta. To se vidi jasno na sledečih številkah.

Na bivšem Kranjskem, to je približno v današnji ljubljanski oblasti so našli pred vojno pridobitno zaposlenih:

V pridobitni panogi:	1890	1900	1910
Poljedelstvo	229.214	227.332	200.513
Industrija in obrt	35.664	37.551	46.146
Blagovna trgovina	4.215	4.710	6.695
Železnica in pošta	2.202	3.460	4.013
Uradniki, vojaki, dijaki, vpokojenci, prevzitarji, rentniki	36.842	41.198	57.726
	308.137	314.251	314.093

Zgornja tabela kaže nazorno, kako se je selilo prebivalstvo v mesta. (V zadnjem desetletju bi bilo treba to tabelo sicer v toliko popraviti, da je vseh letih 1910 gotovo kakih 10.000 poljedelskih prebivalcev med prevzitarje, ki so se šteli v prejšnjem desetletju med poljedelce. Vkljub temu je šlo v dveh desetletjih v ljubljanski oblasti, to je v polovici Slovenije nad 18.000 pridobitno zaposlenih iz dežele v mesta in industrijske kraje.

Ako bi sklepali iz zgornjih števil na celo Slovenijo, bi prišli do tehle zaključkov:

Predvojni letni prirastek v industriji in obrti se more čeniti na 1100, v trgovini in obrti na 250, skupno na 1800 oseb. Skoro ravno toliko pa je v zadnjem desetletju letno upadanje v poljedelstvu zaposlenih.

Vse vsled naravnega prirastka dorasčajoče osebe (6500 po številu) pa so iskale kruha v tujini.

Kaj bi se moralo dogoditi, ako bi se izseljevanje popolnoma prenehalo, medtem ko bi šlo notranje selitveno gibanje v predvojnem praven?

Kako pomagati.

Da moremo to presoditi je pred vsem važno, da imamo pred očmi ozko zvezo med naravnim naraščanjem prebivalstva in naraščanjem kapitala, ter med brezposelnostjo, stanovanjsko bedo in izseljevanjem.

Kdor na prebivalstvo ne gleda kot na rastoč organizem, temveč na mrtvo stanje, temu tudi zaposlitvena statistika ne pove ničesar in ga morda še vara.

Kakšna je zaposlitvena statistika v Sloveniji?

Oprimo se pri tem na statistiko zavarovancev, ki je pri nas še dosti veren izraz zaposlenosti.

	V maju
Zavarovanih je bilo: 1923 1924 1925 1926	
Pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev:	
Rudniki Trboveljske prem. dr.	9.551 9.623 9.981 7.380
Skupaj	82.864 85.372 84.438 82.993

Kako bi rasla ponudba delovne sile, ako bi ne bilo emigracije in ako bi ostal tok v industriji isti kot pred vojno?

	82.800	89.300	90.938	97.438
Preobremenitev delovnega trga:	4.038	6.500	14.445	

Ta preobremenitev sili brezdvomno v industrijo in obrt, ne bo pa mogla najti tu zaposlitve in se mora obrniti v drugo smer.

Slovenska industrija in rudarstvo, ki zaposlujeta danes okrog 50.000 de-

lavcev, bi se morala v 7 do 8 letih podvojiti!

Ni nam treba povdarjati, da je potreben zato ogromen kapital in da so potrebni zato obenem veliki novi trgi.

Računati z industrializacijo v tej izmeri, da bi absorbirala industrija ves naš naravni prirastek, bi bila tudi pri drugačnih razmerah, kakor so današnje, utopijska.

Kam torej s porastkom prebivalstva?

Pospešitev poljedelstva in kapitala.

Ena možnost je, da ostane prirastek našega prebivalstva doma na deželi v poljedelskih poklicih. Ker pa se tudi v tem slučaju število in obseg naših kmetij ne bi moglo povečati, bi pomenilo to zmanjšanje števila vzrok in zmanjšanje naraščanja prebivalstva. Naše prebivalstvo bi se ne izseljevalo, zato pa bi tisti del njegove sile, ki se je prej izseljeval, odmiral.

Druga možnost je, da se prebivalstvo izseljuje. In sicer izseljuje ali v industrijske ali v poljedelske poklice.

Oboje naletava danes na težkočo. V prvem slučaju morajo rešiti inozemske industrije tudi za naše delavstvo dve nalogi: zbrati morajo za razširjenje industrije potreben kapital in razširiti svoj trg.

Eno pa je za vse slučaje brezpogojno potrebno:

Da raste paralelno z rastjo prebivalstva tudi obratni kapital, ki ga potrebuje naraščajoče prebivalstvo. Kjer tega paralelizma ni, tam mora priti do težkih kriz, ki se javljajo na eni strani kot brezposelnost na drugi kot stanovanjska kriza.

Stanovanjska politika.

Ker je zaposlila vojna toliko oseb pri neproduktivnih delih, ni mogel biti zaposlen del produktivnih sil pravitvarjanju produktivnih sredstev za naraščaj prebivalstva. Zato nove generacije naraščajo, — a ne najdejo stanovanj, kjer bi mogle stanovati in tovarn, kjer bi mogle delati. Zato sta brezposelnost in stanovanjska beda pojava svetovne krize.

Ta kriza pa se bo lažje premagala tam, kjer je produktivnost delovne sile velika in težje tam, kjer je produktivnost delovne sile majhna, (bodisi vsled zaostale tehnike, bodisi zato, ker nima na razpolago prirodnih bogastev), lažje tam, kjer so centri politične moči, kakor tam, kjer jih ni.

Ker je tako, bo silil življenski nagon prebivalstvo Slovenije verjetno tudi v bodoče v tuje kraje, kakor je bilo to v predvojnih letih.

Nemogoče in brezsmiselno bi bilo, ako bi hoteli tak razvoj ovirati, posebno, ker ni pričakovati, da bi se mogla naša industrija tako razviti, da bi mogla vzdrževati ves naraščaj našega prebivalstva.

Organizirati izseljevanje.

Več koristi bo, če pogledamo dejstvom v obraz in mislimo na to, kako bi spremljali naše sinove v tujino, da ne bodo tavalj okrog zapuščeni in sami sebi prepuščeni.

Sentimentalna ljubezen matere, ki hoče imeti deco vedno okrog sebe in je ne pusti v svet za kruhom je morda razumljiva, — vprašanje pa je, če je to prava ljubezen.

Sila življenja goni deco vendarle za kruhom. To pa brez načrta in zaščite od doma, ki se je bal pogledati resnici v obraz.

Vsi tisti, ki hočejo imeti domovino večjo, naj se dobro zavedajo, da za večje domovino ne zadostuje samo večje število prebivalstva in da tvorijo nujen predpogoj večje domovine: večja produkcija, več obratnih sredstev, v zadnjih posledicah, več zemlje.

Kratkovidnost britskih kapitalistov.

V brzojavkah, ki so bile priobčene v velikih dnevnih, je bilo čitati, da nameravajo britski kapitalisti razkopati in razredčiti tako temeljito delavske strokovne organizacije, da bo najmanj za eno generacijo mir. O teh besedah, ki se podtikajo britskim kapitalistom in podpornikom Baldwinove vlade, razpravlja kapitalistično časopisje na široko in gobezlavo.

Če pa britski kapitalisti tudi res mislijo, da se jim posreči tako razbiti delavske strokovne organizacije v Veliki Britaniji, da bodo lahko poljubno izkoriščali britske delavce najmanj za dobo ene generacije, tedaj je to le dokaz, da so veliki sanjači. Mogoče da je to res tiha želja britskih kapitalistov, a uresničila se ne bo nikoli.

Britski delavci niso organizirani le strokovno, ampak tudi politično. Pred izbruhom sedanje stavke je Baldwin, britski minister in predstavnik kapitalistične reakcije v Britaniji, žel tri velike poraze na volišču. Bila so izpraznjena tri mesta za poslance v parlamentu. Te mandate so imeli v rokah Baldwinovi podporniki, to je reakcionarji, ki so podpirali Baldwinovo delavcem sovražno politiko. Pri nadomestnih volitvah so pa nazadnjaki izgubili te sedeže in zmagali so kandidatje delavske stranke.

Po poročilih iz delavskega glavnega stana v Londonu ni dozdej najmanjšega znaka, da bi delavstvo izgubilo svojo moč in vpliv. Celo iz brzojavk, ki prihajajo iz delavcem sovražnega vira, je lahko spoznati, da so pozicije za delavstvo ugodne, medtem ko Baldwin, ki je podprl britske premo-govniške podjetnike in pomagal izzvati splošno stavko, prihaja bolj in bolj v zadrego. Ako bi ne bilo tako, zakaj je Baldwinova vlada odredila velike vojaške procesije, da spremljajo tovarne avte, na katerih so naložena živila, ko je glavni stavkarski stan odredil, da se transportiranje živil vrši nemotno in neovirano? Ali mogoče zaradi tega, da daje sam sebi pogum, kakor človek, ki gre skozi šumo in žvižga, da ga ni strah samega sebe?

Pa recimo, da se zgodi, kar Baldwinova vlada in britski kapitalisti žele iz srca. Britskim rudarjem se zniža mezza in podaljša delavnica. Ali bo zaradi tega britsko delavstvo tako temeljito tepeno, da se njih strokovne organizacije razpuste in britski delavci prično prosjati britske kapitalisti za pomoč? Ako britski kapitalisti tako sodijo, tedaj je znamenje, da se njih možgani mehčajo in da jih zapušča zdrava človeška pamet.

Britsko delavstvo lahko izgubi bitko, premagano pa ne bo!

Vsaka izgubljena bitka more le vzpodbujati delavce, da svojo aktivnost na političnem in gospodarskem polju še povečajo, da se še bolj organizirajo in pripravijo na nove boje. V trenutku, ko se prične delavstvo na gospodarskem polju umikati, preide v ofenzivo na političnem polju.

V Evropi so razmere zelo napete. Prav lahko se zgodi, da Baldwin ne bo dolgo več ministrski predsednik in da bodo razpisane zopet nove volitve. Kaj bi to pomenilo? Da je reakcija na volišču lahko tako tepena, da se ne bo mogla več zbrati k novemu naskoku niti v teku ene generacije. V angleških prilikah je to prav lahko mogoče.

Ako Baldwin sanja, da bo porazil organizirane delavce v tem boju temeljito, da ne bodo mogli še dolgo zbrati svojih moči za resen odpor, je toliko bolj opravičena misel, da bodo Baldwin in njegovi reakcionarni podporni-

Schichtov
pralni prašek
način pranja
ženska hvala
Prvo in najboljši

je najboljši.

Namakaj z „ŽENSKO HVALO“
izpiraj s SCHICHTOVIM MILOM

Rudarstvo se moče vdati in se ne bo udalo.

Briandovi vladi so socijalisti napovedali boj. Briand se pa hoče boju izmakniti, zato pravi, da ne bo znova sprožil v parlamentu finančnega vprašanja. Briand išče oporo pri desničarskih strankah. S temi kapitalističnimi strankami mu pa bo rešitev finančnega vprašanja še bolj otežkočena. Na težkem francoskem finančnem vprašanju se bo tudi Briand zlomil.

Križem sveta.

Ali je bila naga ali ne? V nekem newyorškem gledališču igrajo komedijo ali kar že je, ki nosi značilen naslov »Bunk of 1925«. Dvaindvajsetletna, lepo razvita igralka Berly Halley nastopa v tej igri kot Eva. Ampak žena, ki hoče predstavljati Evo, mora biti pač oblečena kot Eva, sicer je vse skupaj le... bunk. No, Beryl se je oblekla kot Eva: po hrbtu so ji padali dolgi zlati lasje (seveda ne njeni), preko bujnih prsi je bila napeta redka biserna brasijera, a malo nižje spodaj je zakrivalo gotov del telesa zlato obrobljeno figovo pero, široko pet palcev. Nobeden izmed obiskovalcev gledališča se ni pritožil radi Evinega kostuma, pač pa jih je najbrže veliko tiho želelo, da bi ji odpadlo še tisto figovo pero. Ampak slavna policija, ki si je vzela za sveto nalogo, pregnati zadnje trohice nemoralnosti iz New Yorka, je bila jako huda, ko je videla to moderno Evo, ter jo je povabila pred sodni stol. Pred mestnim sodnikom Gordonom je gospica Berly slovesno izjavila, da ni njen nastop na odru niti najmanj nedostojen, pa naj trdi newyorška policija kar hoče. Sodnik Gordon je po kratkem razmišljanju prišel do zaključka, da ne more stvari rešiti, dokler ne vidi obtoženke v svojem kostumu na odru, ter je radi tega zadevo preložil. V petek zvečer pojdeti sodnik Gordon in pomožni okrožni pravdnik Bolit v tisto pregrešno gledališče ter se bosta na lastne oči prepričala, če je bil kršen kak zakon. Sodnik je še omenil, da ni važno, če je kaka igralka popolnoma naga, temveč gre edino za to, če napravi na gledalce utis, da je res naga... Zvezni sodnik Goddard je nadalje v torek odločil, da pride angleški ravnatelj Earl Carrol pred sodni stol radi njegove napačne izpovedi glede znane šampanjske kopele, o kateri smo že pisali. Februarja meseca so odlični gosti v njegovem gledališču imeli namreč pravečato orgijo. V banji vina se je vprico vseh skopala naga lepa in mlada ameriška igralka Joyce Hawley — in navzoči moški so potem spili tisto vino do zadnje kapljice. Pravijo, da je bilo dobro.

Ameriški ciganski kralj umrl. Stevo John, 75 let stari ameriški ciganski

kralj in izvedenec za zlatarska dela, je umrl v Red House Crossingu. Na mrtvaškem odru bo ležal več dni, med tem se bo pa zbralo v Cversingu 1.500 članov njegovega rodu, katerim je bil on kralj. Njegovo truplo prepeljejo v Chicago, da ga tam pokopljejo v mavzoleju, ki je stal precej denarja.

Banditje oropali banko za 20.000 dolarjev. Komaj je prva narodna banka v Sidnegu odprla svoja vrta zjutraj, je vanjo vstopilo šest banditov, ki so s samokresi prisilili uslužbenca, da so se udali. Nato so banko oropali za dvajset tisoč dolarjev in se jadrno odpeljali v avtu. Rop se jim je popolnoma posrečil.

Ameriški prohibicijonizem. Da ga v Ameriki pridno lukajo vzlic vinske prepovedi pričata naslednja dva slučaja: Charles Blanchard, ehicaški mešan, si ga je pošteno naložil pod kapo. In ni nič čudnega, da je zgubil ravnotežje, nerodno je le, da je zgubil ravnotežje na tako nevarnem mestu. Padel je namreč s postaje naduljene železnice naravnost na tir prave železnice, in sicer tik pred neki brzovlak. Strojvodja je ustavil vlak ter povedal dvem policajem, da je nekoga povozil. Sli so iskati truplo, našli pa so pod tretjim vozom našega Blancharda. Bil je malo okacean od olja, sicer pa popolnoma cel. Na policijski postaji se je kmalu iztrezil, nakar je plačal globo ter odšel domov. Drug slučaj je bil bolj ameriški. Mrs. Margaret Schrage je žena nekega bankirja. V nedeljo se je vozila pod vplivom vinskih duhov s svojim avtomobilom po nekem buljvardu. Vinski duhovi so jo tako nerodno vodili, da je v daljavi enega bloka zadelala kar v pet avtomobilov. Vozniki teh avtomobilov seveda niso molčali in tako je bil kmalu za njenim policijski avtomobil. Njen avtomobil je šel vedno križem krašem. Ko je spoznala, da ne more zbežati, jo je ubrala peš, seveda zopet križem krašem. Kmalu pa je bila v pesteh hudo sopečega policaja, ki jo je vključ vsem protestom in ne ravno čednim izrazom odvedel v luknjo. Predno je prihitel njen mož, da položi jamščino, se je že precej streznila, tako da se ni več zibala, ko je zapuščala policijsko postajo.

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričate se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Dnevne novice.

Protikorupcijski shod v Ljubljani, ki se je vršil preteklo nedeljo v hotelu »Union« je potekel kakor je bilo pričakovati. Ljudje hočejo pravih dejanj, takih, ki bodo razmere res spremenile. Od konglomerata, zbranega na govorniškem odru pa dejanj ni pričakovati. To čustvovanje ljudstva je povsem zdravo in odgovarja pojmovanju socialistične stranke, ki pravi, da je treba proti korupciji in sličnim izrodkom organizirati ljudsko brambo. Da tega ne bodo izvedli niti klerikalci, niti bankirski demokrati, niti veleposestniški muslimani, mora biti vsakemu jasno, ker so ti, ko so bili na vladi, uganjali tudi sami najgršo korupcijo. Energičen in — uspešen boj proti korupciji bo izvedlo delavno ljudstvo v svojih vedno naraščajočih delavskih socialističnih organizacijah. Da je temu res tako, kažejo zgovorni primeri v Avstriji, Čehoslovaški, Franciji, Angliji in drugod, kjer se je korupcija v izdatni meri zatrla šele takrat, ko je prišel socialistični proletarijat potom svojih organizacij do moči.

Redukcije so zopet na dnevnem redu. Zdaj je ta urad, zdaj ona tovarna, ki odpušča svoje delavce in nastavljenec. Armada brezposelnih se množi, nihče pa ne vpraša, kam ž njimi. Vlada naj že enkrat nakaže tisti denar za brezposelne, ki je bil od delavcev nabran. Zadnjič smo objavili izkaz Delavske zbornice o denarju, ki leži pri Hipotekarni banki in ki bi se moral razdeliti med brezposelne. Tudi to je le pri nas mogoče, da brezposelni stradajo, njihov denar pa zadržuje vlada.

Kemična tovarna v Ljubljani bi morala v smislu vladnega odloka, ki ga objavljamo na drugi strani, pričeti takoj z delom. Želimo, da bi se dosti ne oklevalo in zaposlilo čimprej vse delavstvo.

Dva slovenska rudarja ubita v Coloradu. John Perne, član društva št. 299 Slov. podporne jednote v Ameriki je bil 12. maja ubit v Gordonovem premogovniku. Par ur pozneje je bil ubit John Pintar v Ravenwoodovem premogovniku. Pintar ni spadal k nobenemu

društvu in nima v Ameriki nobenih sodrodnikov. Oba premogovnika se nahajata v Coloradu (Amerika).

Izseljevanje naših rudarjev se nadaljuje. Trumoma se podajajo v tujino, zlasti v Francijo. Delavska zbornica podpira od svoje strani kolikor le more te naše izseljence. Upamo, da se bodo končno tudi naše konsularne oblasti bolj pobrigale za življenje, potrebe in usodo naših delavcev v tujini.

Sportna predavanja. V svesti si, da je potrebna pravemu športniku poleg telesne tudi duševna vzgoja, si je naredil odbor Delav. športnega kluba »Svoboda« nalogo, prirejati redna športna predavanja. Prvo predavanje se bo vršilo dne 4. junija ob pol 9. zvečer v Prešernovi sobi restavracije Novi Svet. Predavatelj s. dr. Henrik Tuma. — Posetite to predavanje v velikem številu.

Ježica. Krajevna politična organizacija SSJ. in KDZ. ima v soboto, dne 5. junija članski sestanek ob 7. uri zvečer pri sodr. Fr. Kunstelnu, št. 59 v Stožicah. Dnevni red je zelo važen, zato se udeležite polnoštevilno.

Predsednik.

1. maja

so je pričela pri

TEKSTILBAZARJU

LJUBLJANA, Krekov trg št. 10
prodaja po znižanih cenah.

Novodošli batist v modnih brvrah:
prejšnja cena Din 14—
sedaj samo Din 5— m.

Deleni s krasnimi novimi vzorci:
prejšnja cena Din 18—
sedaj samo Din 12-50 m.

Trpežni kambriki:
prejšnja cena Din 16—
sedaj samo Din 10— m.

Fini moški in ženski štofi:
naprej od Din 48— m.

In pri vsem drugem blagu za
trejino znižane cene.
V mesecu maja vsi k
TEKSTILBAZARJU!

zdravje daje in moč
KOLINSKA CIKORIJA
okus izdatnost hlepočarstvo

koli, dejstvo je, da si je gospod minister ogledal ob tej priliki tudi nekatere naše bolnice in zdravstvene institucije. Obiskal je tudi državni higijski zavod in njegovo šolo za desinfektorje, ki je nameščena v papirnatih reparacijski baraki.

Nedoumevajoče so se gojenci spogledovali, kaj pomeni ta obisk s številnim spremstvom in kritični pogledi njegova, začetega gospoda.

Pa se je obrnil ta gospod k šefu zavoda:

»Jesu li ovi ljudi pismeni?«

»Jesu gospodine minister.«

Z nekim nezaupanjem je motril gospod minister kupe knjig in zvezkov, ki so jih imeli gojenci pred seboj na mizah in milostno se je obrnil do prvega v klopi:

»Pa kako ide?«

In ta je v zadregi skušal posnemati narečje gospoda ministra in je obupno bleknil:

Najbrž je bil ta odgovor gospodu ministru prekratek in prenaiven, tudi ni slišal v njem običajnega popra krepkih izrazov kakoršnih je navajen doli na jugu in vse skupaj je bilo menda vzrok, da je padlo ministrovu mnenje o kvaliteti slovenskih desinfektorjev na ničlo. In čez nekaj dni je bila izdana naredba tega ministristva, ki preklicuje odlok istega ministristva, objavljenega v »Službenih Novinah« leta 1923, da spadajo desinfektorji v skupino zvičnikov. Desinfektorje se s tem degradira v služitelje, ki naj kot taki za svojo težko in odgovorno službo prejema celih 700 Din mesečno. (Baje pa ta naredba ne velja za kraje na jugu naše države kjer ostanejo desinfektorji še nadalje zvičniki).

Intervju z gospodom Škocimurjem.

— Gospod Škocimur? —

— Oprostite. Poslal me je gospod Dolgouhi, da vas intervjuvam. Vaši poslednji dramaturgični proizvodi so namreč izzvali v zadnjem delu »Union-ske« kavarne, kjer ste nekoč briljirali in kjer posedajo še danes razni povsem vas vredni učenci, tako izredno senzacija, da je bilo uredništvo »Delavske Politike« mnenja, da bi bilo že z ozirom na sedaj običajno nabiranje narodnega gradiva potrebno objaviti vsaj nekaj važnejših podatkov o vaši preteklosti in sedanjosti. Takorekoč nekaj življenjepisa in vsaj malo samoizpovedi... Mislím, da nam boste rade volje ustregli. —

— O prosím, prav rad... Samo dovolite, da vas najprej sam nekaj vprašam: Kaj je gospod Dolgouhi pravzaprav rekel, ko je prebral moj najnovejši dramatični sestavek? —

— Bil je koj dobre volje in zapel je tisto narodno:

»O že spet ga luna trka...«

Toda dovolite: Iz vašega zadnjega sestavka je razvidno, da vi očitite Dolgouhi, da je bil najprej socijalist, nato zopet socijalist in potem še enkrat socijalist in da se iz tega ozkega kroga vobče ni znal premakniti, vsled česar je izobrazena javnost sklepala, da ste vi gotovo vse bolj... elastični? —

— Pa še kako. Baš to je najbolj interesantna stran mojega življenja. Ta elastičnost, pa... policijska služba. Vidite gospod, še pred dobrim letom dni ste lahko brali v »Zarji« sestavek o ljudeh, ki se jih drži kri lastnih otrok, pa sestavek o krizantemi, nakar se je napadena stran branila s sv. Matvezem, pa z očitki nagradarstva in drugih sila moralnih dejanj. Zbog tistega nagradarstva in tako dalje, kar vse tvori od nekdanj častno stran mojega javnega in takorekoč socijalističnega delovanja, sem razbil strankin pokret v Ljubljani, izzval pol tucata nadaljnjih razcepov, ustanovil svoj tednik, ga pokopal in spet ustvaril, konkuriral s Ferflotom v nerganju in psovanju

pšeničnih valutnikov in progresističnih pravilnikarjev — no, in pogledite mojo čudovito doslednost in elastičnost! Danes sem jaz sam Ferflotov pristaš, še več: njegov duševni alter ego. In sprejel sem načelo progresivitete in zato prispevam v sorazmerju z mojimi ravnateljskimi dohodki v njegov tiskovni sklad vsak mesec po dva dinarja. Našla sva se spet jaz in preljubi moj Ferflot, objela sva se in poljubila. To ni bilo niti njemu kot strogo moralnemu in poštenemu odličnjaku težko, da je objel nagradarja, niti meni, da sem objel njega, vzlic tiste krizanteme in tiste krvi. Morala je biti po sredi neka tajna sila, neka duševna sorodnost, neka psihologična atrakcija. Vleklo me je kar naenkrat k njemu, njega pa kar naenkrat k meni. Sorodne duše se pač vedno srečajo... Jaz in Ferflot, na teh temeljih se bo gradil novi slovenski socijalizem!... Motite se pa gospodine, če mislite, da sem jaz samo član Ferflotove bratovščine. Kaj še! Jaz sem dosleden in elastičen obenem. Kaj meni razredni boj in levica in desnica. Za take bagatele se lahko vnema moj dolgouhi prijatelj. Vidite, meni gre od nekdanj tudi za moje ravnateljsko mesto, pa sem se v to svrhu organiziral tudi pri... radikalih, in organiziral bi se tudi pri demokratih, če bi mu pomagali do tistega ravnateljskega mesta, pri klerikalcih sem pa itak bil še prej kakor pri Ferflotu, pri radikalih in pri ljubljanski socijalistični internaciji. Kakor vidite gospodine, sem jaz obenem organiziran pri vseh strankah in sem imel povoda dovolj, da sem Dolgouhi očital njegovo razredno trdovratnost in ozkosrčnost. Sploh sem mnenja, da bi morali vsi enako storiti. Kar nas je, ki se bavimo s politiko in s podlistki, bilo da smo socijalisti, klerikalci, demokrati, radikalci, ferflotoveci ali karkoli, vsi bi morali biti organizirani v vseh mogočih strankah naenkrat. S tem bi končno rešili v lastnem delokrogu in po načelu samoodločbe in avtonomije slovenski politični problem. Ker bi bili člani vseh strank obenem, bi imeli interes, da prospevajo istočasno vse stranke in od-

padli bi s tem vsi medsebojni boji. Poleg tega bi jaz kot klerikalni Škocimur lahko podtaknil nekaj v »Slovenec« Ferflotovemu Škocimurju, v Ferflotovem tedenskem dnevniku pa radikalnemu ali demokratskemu, odnosno socijalističnemu Škocimurju. Polemi-ziral bi tako kar sam s seboj v vseh listih naenkrat in vremena bi se Kranjcem zjasnila. —

— Vaša ideja je naravnost — epohalna! —

— Ni samo ideja, prosím, je že fakt. To politiko že izvajam. Pod naslovom »Uzde« objavljám n. pr. že delj časa razne članke in notice zdaj v ta, zdaj v oni list. Žigosam korupcijo, kakar je to sedaj v modi. Moja specialiteta je zopet tisti okrožni urad in v zvezi s to žurnalistično protikorupcijskišnično borbo je moj že omenjeni ravnateljski položaj. Kakor vidite, ni v tem mojem početju nič koruptnega in sebičnega, s temi »uzdarskimi« sestavki v raznih listih sem izzval že precej burje, prizadeti urad mi naseda, prav te dni lahko občudujete v nekaterih ljubljanskih listih uspehe te moje mojstrske, moralne in sebične taktike. Pa tudi pri »Slovenec« sodelujem, pri ilustriranem. Nedeljske karikature iz socijalističnega tabora so večinoma moje inspiracije. Le žal, da me v zadnjem času ne marajo več. Kakor vidite, se ne bojim nobenega dela in mi je duševno barabstvo takorekoč prirojeno. Škoda, da se ne morem enako udejstvovati tudi v Zagrebu. Hrvati so zabiti in tam imam enega samega pristaša in še ta je prišel iz Ljubljane, kjer ga je bil že Ferflot inficiral. Zlasti svoje »Uzdarske« sestavke bi rad tam odlagal, pa ne gre. Hrvati so nezreli folk. Če pa želite, vam povem lahko še nekaj o tistem okrožnem uradu in o moji ravnateljski usodi?... —

Za to poglavje sem že vedel, ker govori o njem že nekaj let ob vsaki priliki in vsakemu, ki se mu približa. V njegovih elastičnih možganih se suče oni urad in njegove bližnje in daljne osebe s tako brzino in vrto-glavoštvju, da se poslušalec zdi, da mu

v takih trenutkih kroži v glavi eroplan sistema »Foker«. Vstrašil sem se njegovega besednega drdranja in ga neuljudno prekinil.

— Oprostite, to mi je že znano, in vodstvo Unionske kavarne je razglasilo, da je izgubilo zaradi vašega večnega drdranja o tej temi po vseh »Union-skih« mizah že dobrošno polovico gostov... Zanimalo bi me vse bolj vedeti, kako morete že toliko let ponavljati in ponavljati eno in isto stvar, ne da bi vas hudič vzel. Šaj bi to še konja ubilo?... —

— Vi tega ne morete razumeti, ker niste znanstvenik. Robida in Serko sta se s to mojo fenomenalno zdržnostjo dolgo bavila, pa sta se slučajno sprla. Pravita, da trpim na fiksnih idejah, v ljudski govorici bi se reklo, da sem prismojen, odnosno okajen. —

— Razumem, razumem! —

— Sicer se jaz ne bavim le z okrožnim uradom, bavim se tudi s policijsko službo. Iz nič vam sestavim cel komplot in ni je stvari, ki bi ušla mojemu paznemu očesu, odnosno ušesu. Če tudi se ne ujema, pa naredim, da se končno ujema. V tem me prekosi kvečjemu moj nadebudni sin, ki je verna podoba moje potencirane duševnosti in mojega izkristaliziranega značaja. Sploh smo Škocimurji izreden rod; dokler bo vladal v Ljubljani naš duh, se ni bati za bodočnost delavskega gibanja v Ljubljani... Vem, da ne bom pozabljen, se zato sedaj prav resno bavim z napisom na mojem nagrobnem kamnu, le žal, da mi ne gre iz rok. —

— Pri »Delavski Politiki« smo vsi nekoliko pesniki, dovolite, vklesali bi v zlatih črkah na dolenskem kamnu:

Tukaj počiva
Gašpar Škocimur,
možganski mehur,
Ferflotov dihur,
radikalni pandur
za ravnateljski tanjur. —
— Sijajno! Dovolite, da si zapišem.
— Ali vas smem prihodnjč še enkrat intervjuvat? —
— Prosim, v čast mi bo! —
Odslovil sem se in se podpisal
Pšimevuh.

Pošljite točno naročnino!

SIEGEL & DRUG D. Z. O. Z.

tvornica platnenega in bombažnega blaga

LJUBLJANA, Dunajska cesta 31

Svitavy
(Č. S. R.)

Wien
(Nem. Avstrija).

Produktivna zadruga knjigovozov in sorodnih strok

v Ljubljani, Igriška ulica št. 6

se priporoča cenj. občinstvu, društvom, delavskim organizacijam in institucijam za vsa v knjigovozsko stroko spadajoča dela.

Izvršitev točna! 94 Cena najnižje!

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn

Ljubljana, Poljanska c. 8

(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov.

Naprava strelvodov. Kopalniške in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škallje) za konzerve.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov

in sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

A. & E. SKABERNE

manufakturna veletrgovina

Na debelo! Ljubljana Na drobno!

Ivan Jax in sin

LJUBLJANA,

Gospodarska cesta št. 2

najboljši šivalni in pletilni stroji.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867.

Vezenje se poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev 10letna garancija. Pisalne stroje Adler in Urania. — Kolesa iz vrh tovarne: Dürkopp, Styria, Waffner, Kayser.

Čevljarji pozor!

Prvo čevljarško učilišče v Ljubljani otvori prirojevni, teoretični in praktični tečaj za g. mojstre in g. pomočnike. Sprejemajo se tudi vajenci, posebno sinovi g. mojstrov v praktično in teoretično vežbo. Priglasbe se lahko tudi udeleženci z dežele. Pojasnila in prijave pismene in ustmene sprejema oblastveno priznani strokovni učitelj in vodja tečaja K. MAJČEN, Celovška c. 57. Ljubljana VII.

SPLOŠNO KONZUMNO DRUŠTVO „POSAVJE“

V ZAGORJU OB SAVI.

Ima svoje prodajalne v Zagorju, Loka pri Zagorju in Velenje. Blago prodaja vse vrste specerijskega in manufakturno po najnižjih dnevnik cenah. — — — Član lahko postane vsak.

Pristopnina Din 2-50 — — — Delež Din 50- —

RAVNATELJSTVO.

Zaloga pohištva in pletenih izdelkov!

Kdor želi pohištvo za svoje stanovanje, ali želi popolniti, kar mu manjka, naj se ogleda veliko zalogo „Produkcija“ na Tržaški cesti v Ljubljani. — Na pismeno povprašanje takoj odgovor. — Priloži naj se znamka.

„PRODUKCIJA“
LJUBLJANA, Tržaška cesta, kolonija „Stan in Dom“.

196